

В. В. Ришко, М. Ю. Троян, О. В. Прокопенко

*Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка*

ТУРИЗМ ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУМЩИНИ

Розглядається організація та перспективи розвитку туризму Сумщини. Поєднання розвитку туризму та сталого розвитку, огляд туристичного потенціалу Сумщини, організація туристичної інфраструктури, сталість та перспективи розвитку туризму.

Ключові слова: туристичний потенціал, сталість розвитку туризму, туристична інфраструктура, перспективи розвитку туризму.

The organization and prospects for the development of tourism in Sumy region are considered. Combination of tourism development and sustainable development, overview of the tourism potential of Sumy region, organization of tourism infrastructure, sustainability and prospects for tourism development.

Keywords: tourism potential, sustainability of tourism development, tourism infrastructure, prospects for tourism development.

Поєднання розвитку туризму та сталого розвитку є стратегічно важливим для забезпечення економічної стабільності та збереження природних та культурних ресурсів. Сталість та туризм сприяють розвитку місцевої економіки через залучення інвестицій, створення робочих місць та розвиток підприємницької діяльності. Туризм може стати механізмом для збереження та відновлення культурної спадщини, оскільки залучені туристи часто цікавляться традиціями та місцевою культурою.

Метою роботи є дослідження розвитку туризму як не лише економічного, соціального та екологічного, але й комплексно сталого ресурсу для суспільного розвитку Сумщини, забезпечуючи збалансований підхід до економічного, культурного та екологічного зростання.

Виклад основного матеріалу. Сталість туризму передбачає екологічно чисті практики та охорону природи. Правильно організований туризм допомагає зберігати екосистеми та різноманіття видів. Залучення місцевого населення до туристичної

діяльності та економічних переваг туризму сприяє соціальній стабільності та розвитку громад. Проекти туризму можуть включати в себе використання відновлювальних джерел енергії, що сприяє переходу до сталої енергетики. Розвиток туризму може стати підтримкою для творчих та мистецьких ініціатив, що збагачує культурні аспекти регіону. Туристи вносять свої ідеї та досвід у місцеве середовище, сприяючи культурному та інтелектуальному обміну між різними частинами світу. Розвиток туризму часто призводить до покращення інфраструктури, такої як транспортні зв'язки, комунікації та інші об'єкти, що сприяє загальному економічному розвитку. Поєднання сталого розвитку та туризму дозволяє створювати життєздатні громади, які мають економічний, соціальний та екологічний баланс [2].

Туристичним потенціалом Сумщини є:

1. Культурне надбання:

- історичні пам'ятки – багатство історичних пам'яток, таких як старовинні замки, фортеці та археологічні об'єкти, які свідчать про багате минуле регіону;
- музеї – розмаїття музеїв, які висвітлюють різні аспекти історії, мистецтва та культури Сумщини;
- церкви та споруди релігійного значення – унікальні церковні, архітектурні шедеври, що відображають релігійну спадщину регіону;
- архітектурні шедеври – розмаїття архітектурних стилів, включаючи будівлі різних епох та напрямків.

2. Природні резервати:

- унікальні природні об'єкти – заповідники та природні резервати, які об'єднують різноманіття флори та фауни, зокрема унікальні види та екосистеми;
- заповідники – акцент на охорону різноманітних природних ареалів для збереження біорізноманіття;
- екотуризм – можливості для розвитку екотуризму, включаючи екскурсії в природні резервати та спостереження за дикою природою.

3. Ландшафтні особливості:

- різноманітність ландшафтів – відкриті степові простори, ліси, гірські ландшафти та річкові долини, що надають регіону величезну різноманітність;

- екологічний туризм – можливості для розвитку екологічного туризму, включаючи активний відпочинок та взаємодію з природою;
- рекреаційні зони – створення рекреаційних місць для відпочинку та активного способу життя, таких як велосипедні та пішохідні маршрути.

Ці складові роблять Сумщину привабливим напрямком для туризму, об'єднуючи культурні та природні багатства для задоволення різноманітних інтересів відвідувачів.

Організація туристичної інфраструктури полягає в залученні інвестицій для будівництва нових готелів різного рівня комфорту, починаючи від економ-класу та закінчуючи елітними готелями [3]. Сприянні розвитку ресторанної сфери та створення умов для гастротуризму, включаючи підтримку місцевих кухонь та створення унікальних кулінарних пропозицій. Встановлення стандартів обслуговування та комфорту для забезпечення високої якості проживання та харчування для туристів. Інвестування в ремонт та розширення доріг, забезпечення безпеки та комфорту транспортування. Розробка оптимальних туристичних маршрутів та забезпечення ефективних засобів пересування, таких як автобуси, таксі, та розвиток велосипедних маршрутів. Залучення до використання екологічно чистих видів транспорту та підтримка проектів з розвитку громадського транспорту. Розміщення інформаційних центрів у ключових туристичних зонах для надання інформації, мап та допомоги туристам. Розвиток веб-сайтів, мобільних додатків та електронних платформ для надання туристичної інформації та онлайн-бронювань. Організація регулярних тематичних програм та екскурсій для знайомства туристів із культурою та природою регіону. Завдяки такій організації туристичної інфраструктури, Сумщина зможе ефективно використовувати свій потенціал для залучення туристів та забезпечення їм незабутнього досвіду.

Сталість розвитку туризму передбачає екологічну відповідальність, взаємодію з місцевим населенням, збереження культурної спадщини. Запровадження та підтримка проектів, спрямованих на зменшення викидів та використання відновлювальних джерел енергії для готелів та інших об'єктів. Залучення до використання електричних або гібридних транспортних засобів для

трансферів та екскурсій. Впровадження систем утилізації відходів та ресайклінгу в туристичних зонах та готелях. Розвиток та підтримка екотуризму, сприяючи популяризації природних резерватів та екологічно чистих місць для відпочинку. Партнерство з місцевими підприємствами та ремісниками для підтримки їхньої економічної активності. Залучення представників місцевого населення до розробки та реалізації туристичних програм, екскурсій та інших подій. Організація заходів, що сприяють взаєморозумінню та обміну культурним досвідом між туристами та місцевим населенням. Фінансування та проведення програм з реставрації та захисту історичних пам'яток та будівель. Проведення освітніх заходів щодо історії та значення культурних об'єктів для збереження інтересу та поваги до спадщини. Залучення громадськості до процесу визначення пріоритетів у збереженні та використанні культурної спадщини. Отже можна зробити висновок, що сталість в розвитку туризму передбачає поважне та відповідальне ставлення до природи, культурних цінностей та співжиття з місцевим населенням [1, 2].

Перспективи розвитку включають в себе:

1. Тематичні маршрути:

- кулінарні тури – розробка гастротурів, що пропонують відвідувачам смакотури та майстер-класи від місцевих шеф-кухарів;
- культурні експедиції – встановлення тематичних маршрутів, які дозволяють туристам поглибитися в культуру та традиції регіону через відвідування музеїв, фестивалів та історичних місць;
- екологічні пригоди – розвиток природничих маршрутів, які сприяють вивченню та захисту місцевих екосистем.

2. Технологічні інновації:

- використання віртуальної реальності (VR) та розширеної реальності (AR) – створення віртуальних турів та додатків, які забезпечують інтерактивний та захоплюючий туристичний досвід;
- електронні гідни та інтерактивні карти – розробка мобільних додатків, що надають інформацію та навігацію для туристів під час їхнього перебування;

- безпілотні технології – використання дронів для створення аерозйомки та привертання уваги до природної краси та туристичних атракцій.

3. Партнерства та маркетинг:

- співпраця з іншими регіонами – укладання партнерських угод та обмін досвідом з іншими туристичними регіонами для створення комбінованих турів;
- маркетингові стратегії – використання цифрового маркетингу, соціальних мереж та контент-маркетингу для просування туристичних можливостей регіону;
- залучення туристичних агентств – встановлення партнерства та співпраця з туристичними агентствами для активного просування туристичних послуг [4].

Висновки. Туризм стає ключовим фактором економічного розвитку, сприяючи сталому піднесенню регіону. Інвестиції в туристичну галузь призводять до створення нових робочих місць, розвитку підприємництва та зростання обсягів місцевого виробництва і послуг. Туризм не лише приносить прибуток, але й сприяє розкриттю потенціалу регіону та розширенню його привабливості для відвідувачів. Важливо розробити збалансований підхід, що дозволяє розвивати туризм, забезпечуючи при цьому збереження природних ресурсів та культурної спадщини. Впровадження екологічно чистих практик та врахування аспектів сталого розвитку допомагає зберегти екосистеми та унікальні природні об'єкти. Реставрація і збереження історичних пам'яток дозволяє зберегти багатий культурний досвід та спадщину для майбутніх поколінь. Усе це разом визначає туризм як потужний інструмент для сталого розвитку регіону, де економічне благополуччя поєднується з відповідальним ставленням до природи та збереженням культурної ідентичності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Герасимчук З. В., Вахович І. М. Організаційно-економічний механізм формування та реалізації стратегії розвитку регіону : монографія. Луцьк : ЛДТУ, 2002. 248 с.
2. Білорус О. Г., Мацейко Ю. Глобальна перспектива і сталий розвиток : монографія. К. : МАУП, 2005. 492 с.
3. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.
4. Бондаренко М. П. Теоретичні засади розвитку індустрії туризму. *Економічний часопис-XXI*. 2012. №3-4. С. 19-22.